

No : 28

Tarih : 05/10/2015

"GELİR VE YAŞAM KOŞULLARI ARAŞTIRMASI, 2014" SONUÇLARINA İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELER

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 18 Eylül 2015 tarihinde yayımlanan, 2014 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırma sonuçlarında; gelir dağılımı, yoksulluk, yaşam koşulları ve maddi yoksunluk göstergelerinin yorumlanmasında, söz konusu göstergelerin birbirine karıştırıldığı ve yanlış yorumlandığı görülmüş ve bunun üzerine aşağıdaki açıklamanın yapılması gerekli görülmüştür.

Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde 2006 yılından beri her yıl düzenli olarak uygulanan Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması ile uluslararası karşılaştırılabilir nitelikte gelir dağılımı, yoksulluk, sosyal dışlanma ve yaşam koşulları göstergeleri üretilmektedir. Çalışmanın metodolojisi, Avrupa Birliği Gelir ve Yaşam Koşulları İstatistikleri için AB Komisyonu tarafından belirlenen düzenlemelere dayanmaktadır.

Bu kapsamda, Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin önerileri/değişiklikleri ve soruların cevaplayıcılar tarafından kolay ve doğru algılanabilmesi amacıyla 2013 yılı soru kağıdında bazı düzenlemeler yapılmıştır. Konu ile ilgili açıklamaya 22 Eylül 2014 tarihinde yayımlanan haber bülteni ekinde yer alan metodolojik açıklama dokümanında yer verilmiştir. **Bu düzenlemeler, sadece yaşam koşulları ve maddi yoksunluk göstergeleri ile ilgili sorularda yapılmış olup gelir dağılımı ve yoksulluk hesaplamalarında kullanılan sorular ile ilgili herhangi bir değişikliği kapsamamaktadır.** Bu nedenle gelir dağılımı, yoksulluk veya ilgili göstergelerin karşılaştırılabilirliğinde herhangi bir sorun bulunmamaktadır.

Ciddi finansal sıkıntıyla karşı karşıya olma durumunu ifade eden **maddi yoksunluk**; belirlenmiş **9 maddeden** (beklenmedik harcamalar, evden uzakta bir haftalık tatil yapma, konut kredisi, kira, elektrik, su, doğalgaz vb. faturaları ödeme, iki günde bir et, tavuk, balık içeren yemek yiyebilme, evin ısınma ihtiyacı karşılama durumları ile çamaşır makinesi, renkli televizyon, telefon ve otomobil sahipliğine ilişkin sorular) **en az 4 tanesini ekonomik nedenlerle karşılayamama ya da mahrum olma durumu** olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk ise **eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert medyan gelirinin** %50'sinin altında kalan nüfusu ifade etmektedir.

Maddi yoksunluk oranında görülen düşüş konusunda kamuoyunda yer alan haberlerin ardından Kurum Başkanımız Sayın Birol AYDEMİR telefonla katıldığı canlı televizyon programında, 2013 yılında **maddi yoksunluk oranındaki** düşüşün bir nedeninin soru değişikliklerinin yansması olarak kabul edilebileceğini, ancak 2014 yılında görülen düşüşün kaynağı olarak bahsedilen sorulardaki değişikliklerin gösterilemeyeceğini belirtmiştir. Ayrıca Kurum Başkanımız aynı programda, kişilerin temel ihtiyaçlarına yönelik 9 maddeden 4'ünü karşılayamayanların oranı olan maddi yoksunluk oranında bir önceki yıla göre gerek metodolojik gerekse yapısal olarak herhangi bir değişiklik olmadığını, meydana gelen bu düşüşün toplumun geneline yansıyan iyileşmeden kaynaklandığını ve bunun diğer gelir dağılımı göstergeleri ile de desteklendiğini belirtmiştir.

Kurum Başkanımızın yaptığı bu açıklamaya rağmen, maddi yoksunluk oranının yoksulluk oranı olarak kullanıldığı ve kamuoyunda yanlış algıya sebebiyet verdiği görülmüştür.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, **maddi yoksunluk oranı** ile **yoksulluk oranı, Gini katsayısı ve P80/P20 oranı** metodolojik olarak birbirinden tamamen farklı göstergeler olup, farklı amaçlara hizmet etmektedir. Buna rağmen, yapılan yorumlarda bu göstergeler birbirine karıştırılmakta, bu ise kamuoyunda göstergeler üzerinde yanlış algıların oluşmasına sebep olmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2006 yılından beri yürüttüğü Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması; gelir dağılımı, yoksulluk, sosyal dışlanma ve yaşam koşulları ile ilgili göstergelerin elde edildiği zengin bir veri kaynağıdır. **Söz konusu araştırma sonuçlarından hesaplanan, gelir dağılımına ilişkin Gini ve P80/P20 göstergeleri ile yoksulluk oranının hesaplanmasında kullanılan sorularda veya sorgulanış biçiminde, 2006 yılından beri herhangi bir değişiklik olmamıştır.**

Konuya ilişkin detaylı açıklamalara TÜİK web sayfasından (haber bülteni açıklamalarından ve metaveriden) ulaşabilmektedir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.